

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІНІ «Каразінський інститут
міжнародних відносин
туристичного бізнесу»

Микола ІІСАРЕВСЬКИЙ

«27» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ МІЖНАРОДНІЙ БЕЗПЕЦІ»

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

спеціальність СЗ «Міжнародні відносини»

освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

вид дисципліни обов'язкова

Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«27» серпня 2026 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Олександра ЗІНЧЕНКО, доктор філософії, викладач кафедри міжнародних відносин.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол №1 від «26» серпня 2026 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Наталія ВІННИКОВА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Гарант освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (магістерського рівня)

(підпис)

Валентина ШАМРАЄВА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Сучасні виклики міжнародній безпеці» складена відповідно до освітньо-професійної програми Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності СЗ «Міжнародні відносини».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Формування у здобувачів системного розуміння сучасного міжнародного безпекового середовища, основних традиційних і нових викликів міжнародній безпеці, механізмів їх виникнення та поширення, а також підходів до їх оцінювання, запобігання та міжнародного реагування.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

1. сформувати розуміння основних понять, рівнів і сучасних підходів до міжнародної безпеки;
2. визначити роль держав, міжнародних організацій, недержавних та транснаціональних акторів у забезпеченні міжнародної безпеки;
3. проаналізувати трансформацію сучасних збройних конфліктів і нові форми міжнародного протистояння;
4. дослідити гібридні, кібернетичні та інформаційно-психологічні загрози;
5. проаналізувати вплив штучного інтелекту, енергетичного, ядерного та економічного факторів на міжнародну безпеку;
6. сформувати навички аналізу безпекових ситуацій, оцінювання ризиків і прогнозування їх розвитку;
7. розглянути місце та безпекові інтереси України в сучасній системі міжнародної безпеки.

1.3. Кількість кредитів

4 кредити ЄКТС

1.4. Загальна кількість годин

120 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1й	1й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
16 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
8/8год.	2 год.
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
88 год.	112 год.
Індивідуальні завдання (у тому числі)	
-	-

** У разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.*

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Загальні компетентності:

Передбачено стандартом:

ЗК1.Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Передбачено робочою групою:

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності

Передбачено стандартом:

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

Передбачено робочою групою:

СК12. Здатність аналізувати природу, динаміку, принципи регіональних інтеграційних процесів.

СК14. Здатність оцінювати зміст та основні напрями діяльності міжнародних організацій в сфері безпеки та сучасних стратегій забезпечення національної та регіональної безпеки.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Передбачено стандартом:

РН 2. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН 4. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

РН 6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН 7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

Передбачено робочою групою:

РН16. Аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення національної та регіональної безпеки.

1.8. Пререквізити

Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння дисциплін: «Геополітика і геостратегія», «Політичні студії», «Міжнародні відносини».

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-концептуальні та інституційні засади міжнародної безпеки

Тема 1. Міжнародна безпека: поняття, рівні та сучасні підходи.

Поняття міжнародної безпеки в сучасних міжнародних відносинах. Національна, регіональна, міжнародна та глобальна безпека як основні рівні безпеки. Традиційні та нові виклики міжнародній безпеці. Взаємозв'язок військових, політичних, економічних, інформаційних, технологічних та інших загроз.

Тема 2. Актори та інституційні механізми забезпечення міжнародної безпеки.

Основні актори та їхня роль у системі міжнародної безпеки. Інституційні механізми забезпечення міжнародної безпеки. Геополітичне суперництво та боротьба за вплив у системі міжнародної безпеки. Сучасні конфлікти та трансформація міжнародного протистояння. Нові загрози та виклики для системи міжнародної безпеки.

Тема 3. Гібридні загрози, критична інфраструктура та стійкість держав.

Критична інфраструктура та стратегічні сфери як об'єкти гібридного впливу. Вразливість державної та суспільної інфраструктури до сучасних безпекових загроз. Проблеми виявлення, оцінювання та прогнозування гібридних загроз. Міжнародні механізми протидії гібридним загрозам. Енергетична безпека у системі сучасних міжнародних відносин. Формування стійкості держав до комплексних безпекових загроз.

Розділ 2. Трансформація безпекового середовища в умовах цифровізації міжнародних відносин

Тема 4. Кібербезпека та кіберзагрози у системі міжнародної безпеки.

Кіберпростір як новий вимір міжнародної безпеки. Кібербезпека та основні види сучасних кіберзагроз. Кібератаки та кібервійна як інструменти сучасного міжнародного протистояння. Кібертероризм як транснаціональна загроза міжнародній безпеці. Кіберзагрози критичній інфраструктурі та державним інформаційним системам. Вплив кіберзагроз на міжнародну стабільність та систему міжнародної безпеки.

Тема 5. Інформаційно-психологічні операції та цифрова трансформація міжнародного протистояння

Інформаційний простір як середовище сучасного міжнародного протистояння. Пропаганда та дезінформація як інструменти політичного впливу. Політичні маніпуляції та психологічні механізми впливу на суспільну свідомість. Соціальні мережі та цифрові технології як середовище поширення інформаційно-психологічних загроз. Психологічна та інформаційна стійкість суспільства в умовах сучасних безпекових криз та механізми протидії інформаційно-психологічним загрозам.

Тема 6. Економічна безпека та геополітична конкуренція у міжнародних відносинах.

Трансформація економічних чинників міжнародної безпеки в умовах глобальної конкуренції. Економічна взаємозалежність та стратегічні залежності держав. Санкції, торговельні обмеження та економічний тиск у міжнародному протистоянні. Контроль над глобальними ланцюгами постачання та стратегічними секторами економіки. Фінансова, ресурсна та технологічна залежність як інструменти міжнародної політики.

Розділ 3. Стратегічна стабільність та трансформація глобальної системи міжнародної безпеки

Тема 7. Штучний інтелект та трансформація міжнародної безпеки.

Штучний інтелект як фактор трансформації міжнародної безпеки. Використання штучного інтелекту у військовій сфері та пов'язані з цим ризики. Автономні системи озброєння та проблема контролю за їх застосуванням. Штучний інтелект як чинник загострення міжнародної технологічної конкуренції. Ризики ескалації та дестабілізації міжнародних відносин під впливом нових технологій. Міжнародне регулювання та контроль за використанням штучного інтелекту у сфері безпеки.

Тема 8. Ядерний фактор, стратегічна стабільність та майбутнє міжнародної безпеки.

Ядерна зброя як фактор міжнародного впливу та формування стратегічного балансу сил. Ядерні доктрини держав та ризики ядерної ескалації в умовах сучасних міжнародних конфліктів. Проблема нерозповсюдження ядерної зброї та трансформація міжнародних механізмів контролю над озброєннями. Безпека ядерних об'єктів в умовах збройних конфліктів. Трансформація глобального балансу сил, поява нових центрів сили та зміна міжнародного безпекового середовища. Адаптація міжнародних інститутів до нових глобальних викликів та перспективи формування нової архітектури міжнародної безпеки.

3. Структура навчальної дисципліни

1	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
	усього	л	п /с	лаб.	інд.	с. р.	усього	л	п /с	лаб.	інд.	с. р.
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
—												
Розділ 1. Теоретико-концептуальні та інституційні засади міжнародної безпеки												
Тема 1. Міжнародна безпека: поняття та сучасні підходи.		2	0/2			11		2	2/0			13
Тема 2. Актори та інституційні механізми забезпечення міжнародної безпеки.		2	2/0			8						10
Тема 3. Гібридні загрози, критична інфраструктура та стійкість держав.		2	0/2			13						13
Разом за розділом 1		6	2/4			32		2	2/0			36
Розділ 2. Трансформація безпекового середовища в умовах цифровізації міжнародних відносин												
Тема 4. Кібербезпека та кіберзагрози у системі міжнародної безпеки.		2	2/0			10		2				10
Тема 5. Інформаційно-психологічні операції та цифрова		2	0/2			12						12

трансформація міжнародного протистояння.												
Тема 6. Економічна безпека та геополітична конкуренція у міжнародних відносинах.		2	2/0			10						
Разом за розділом 2		6	4/2			32		2				37
Розділ 3. Стратегічна стабільність та трансформація глобальної системи міжнародної безпеки												
Тема 7. Штучний інтелект та трансформація міжнародної безпеки.		2	0/2			8		2				20
Тема 8. Ядерний фактор, стратегічна стабільність та майбутнє міжнародної безпеки.		2	2/0			8						19
Разом за розділом 3		4	2/2			16		2				39
Усього годин	120	16	8/8			88		6	2/0			112

4. Теми семінарських (практичних) занять

№	Тема семінарського (практичного) заняття	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
1	Основні концепції та підходи до розуміння міжнародної безпеки	Семінарське заняття 1 (2 години)	Практичне заняття 1 (2 години)
2	Суб'єкти міжнародної безпеки та їхня взаємодія в умовах сучасних конфліктів	Практичне заняття 1 (2 години)	
3	Гібридизація сучасних конфліктів та проблема стійкості держав	Семінарське заняття 2 (2 години)	
4	Кіберпростір як середовище міжнародного протистояння	Практичне заняття 2 (2 години)	
5	Інформаційні операції та цифровий вплив у сучасних міжнародних конфліктах	Семінарське заняття 3 (2 години)	
6	Економічна безпека як інструмент геополітичного суперництва	Практичне заняття 3 (2 години)	
7	Штучний інтелект та нові параметри міжнародної безпеки: аналіз перспектив і ризиків	Семінарське заняття 4 (2 години)	
8	Ядерний фактор і стратегічна стабільність у сучасній системі міжнародних відносин	Практичне заняття 4 (2 години)	
Разом		8/8	2

5. Завдання для самостійної роботи

№	Тема	Зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна форма навчання)
1	Міжнародна безпека: поняття, рівні та сучасні підходи	Аналітична записка «Міжнародна безпека на практиці». Опрацювання матеріалів засідання Ради Безпеки ООН з метою визначення характеру актуальної безпекової проблеми, її суб'єктів та об'єктів, рівня прояву загрози, чинників її виникнення та механізмів міжнародного реагування. Встановлення взаємозв'язку між традиційними та новими вимірами безпеки. Формулювання обґрунтованих висновків щодо впливу розглянутої ситуації на міжнародне безпекове середовище. <i>*Додаткові інформаційні джерела розміщені в дистанційному курсі «Актуальні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку» на платформі Moodle</i>	11	13
2	Актори та інституційні механізми забезпечення міжнародної безпеки	Презентаційне дослідження «Архітектура міжнародної безпеки: хто і як формує правила». Дослідження ролі обраного актора у функціонуванні сучасної системи міжнародної безпеки; визначення його повноважень, ресурсів, інструментів впливу та механізмів взаємодії з іншими суб'єктами. Аналіз конкретного безпекового кейсу та визначення можливостей і обмежень діяльності обраного актора у врегулюванні безпекових проблем. Представлення результатів у формі структурованої презентації з використанням схем, карт та інших візуальних матеріалів. <i>*Додаткові інформаційні джерела розміщені в дистанційному курсі «Актуальні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку» на платформі Moodle</i>	8	10
3	Гібридні загрози, критична інфраструктура та стійкість держав	Ситуаційне моделювання «Держава під гібридним ударом». Розв'язання змодельованої безпекової ситуації, у якій поєднуються різні інструменти гібридного впливу. Встановлення логіки розвитку кризи, ідентифікація суб'єктів та об'єктів впливу, визначення критичних вразливостей держави та потенційних наслідків для функціонування критичної інфраструктури. Обґрунтування першочергових заходів державного реагування та напрямів	13	13

№	Тема	Зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна форма навчання)
		посилення стійкості держави. <i>*Додаткові інформаційні джерела розміщені в дистанційному курсі «Актуальні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку» на платформі Moodle</i>		
4	Кібербезпека та кіберзагрози у системі міжнародної безпеки	Кіберрозслідування «Один інцидент — багато фронтів». На основі відкритих джерел реконструювати перебіг конкретного кіберінциденту: встановити передумови, суб'єкта та об'єкт атаки, механізм реалізації кіберзагрози, масштаби ураження та безпосередні й віддалені наслідки. Відобразити взаємозв'язки між кіберпростором, критичною інфраструктурою, інформаційним середовищем і міжнародною безпекою. Результат представити у формі кіберкарти з поясненням ключових взаємозв'язків. <i>*Додаткові інформаційні джерела розміщені в дистанційному курсі «Актуальні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку» на платформі Moodle</i>	10	10
5	Інформаційно-психологічні операції та цифрова трансформація міжнародного протистояння	Дослідницьке завдання «Детектор політичної маніпуляції: як формується потрібна картина реальності». На конкретному прикладі виявити механізми формування та поширення маніпулятивного інформаційного контенту, визначити ключовий наратив, цільову аудиторію, емоційні та психологічні тригери, використані прийоми пропаганди, дезінформації та політичного маніпулювання. Простежити трансформацію повідомлення під час його поширення цифровими каналами та визначити його потенційний вплив на сприйняття подій і політичну поведінку аудиторії. <i>*Додаткові інформаційні джерела розміщені в дистанційному курсі «Актуальні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку» на платформі Moodle</i>	12	12
6	Економічна безпека та геополітична	Кейс-дослідження «Економічна залежність як геополітичний ресурс». На конкретному міжнародному прикладі дослідити, яким чином залежність держави від енергоресурсів, критичної сировини, технологій, фінансової	10	15

№	Тема	Зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна форма навчання)
	конкуренція у міжнародних відносинах	інфраструктури, торговельних маршрутів або глобальних ланцюгів постачання може трансформуватися на інструмент політичного та економічного впливу. Визначити механізми такого впливу та його наслідки для міжнародної безпеки. Представити результати у формі карти економічних залежностей із поясненням ключових зв'язків. <i>*Додаткові інформаційні джерела розміщені в дистанційному курсі «Актуальні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку» на платформі Moodle</i>		
7	Штучний інтелект та трансформація міжнародної безпеки	Дослідницький проєкт «Штучний інтелект: новий вимір міжнародної конкуренції та безпеки». Дослідити напрями застосування штучного інтелекту у військовій, розвідувальній, кібернетичній та інформаційній сферах; зіставити підходи держав та міжнародних організацій до розвитку, використання й регулювання відповідних технологій; визначити нові можливості та ризики, пов'язані з автономними системами, кіберзагрозами та інформаційними операціями. Розглянути проблеми відповідальності та міжнародного контролю і визначити можливі напрями трансформації міжнародної безпеки під впливом ШІ. Результати представити у формі презентації. <i>*Додаткові інформаційні джерела розміщені в дистанційному курсі «Актуальні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку» на платформі Moodle</i>	10	20
8	Ядерний фактор, стратегічна стабільність та майбутнє міжнародної безпеки	Стратегічне дослідження «Ядерна безпека у фокусі сучасних міжнародних відносин». Самостійне дослідження одного з актуальних аспектів ядерного фактора: ядерного стримування, ядерних доктрин держав, нерозповсюдження ядерної зброї, контролю над озброєннями, стратегічної стабільності, ядерних ризиків, безпеки ядерних об'єктів, ролі міжнародних організацій, впливу нових технологій на стратегічний баланс або трансформації сучасного ядерного порядку. На основі наукових, аналітичних та офіційних джерел визначити ключову проблему, простежити її розвиток, зіставити існуючі підходи та розкрити її значення для сучасного	10	19

№	Тема	Зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна форма навчання)
		міжнародного безпекового середовища. Результат представити у формі індивідуальної презентації з аргументованими висновками та обговоренням проблемного питання. <i>*Додаткові інформаційні джерела розміщені в дистанційному курсі «Актуальні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку» на платформі Moodle</i>		
	Разом		88	112

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП за освітньою компонентою «Сучасні виклики міжнародній безпеці».

Шифр РН	Результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики / форми оцінювання
РН 2	Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.	Лекція; пошук та критичний аналіз наукових і аналітичних джерел; проблемно-пошуковий метод; дискусія; аналіз актуальних міжнародних процесів.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях; оцінювання участі у дискусіях; оцінювання аналітичних завдань; оцінювання результатів самостійної роботи.
РН 4	Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.	Лекція; аналітичний метод; кейс-метод; ситуаційний аналіз; робота з міжнародними документами та аналітичними матеріалами; моделювання безпекових ситуацій.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях; оцінювання виконання практичних завдань; оцінювання аналізу кейсів і ситуацій; оцінювання аналітичних завдань.
РН 6	Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.	Лекція; аналітичний метод; проблемно-пошуковий метод; ситуаційний аналіз; моделювання безпекових ситуацій; дослідницький метод.	Оцінювання виконання практичних завдань; оцінювання аналітичних завдань; оцінювання результатів ситуаційного аналізу; оцінювання аналітичних записок.
РН 7	Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.	Лекція; аналітичний метод; проблемно-пошуковий метод; кейс-метод; дискусійний метод; інтерактивні методи.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях; оцінювання участі в дискусіях; оцінювання виконання практичних завдань; оцінювання аналітичних і

Шифр РН	Результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики / форми оцінювання
			творчих завдань; оцінювання презентацій.
РН 16	Аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення національної та регіональної безпеки.	Лекція; пошук та критичний аналіз стратегічних документів; аналітичний метод; дослідницький метод; кейс-метод; ситуаційний аналіз.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях; оцінювання виконання практичних завдань; оцінювання аналітичних завдань; оцінювання презентацій; оцінювання результатів самостійної роботи.

8. Методи контролю

Методи контролю – способи діагностики та оцінювання рівня досягнення здобувачами вищої освіти визначених результатів навчання, засвоєння теоретичних знань, формування практичних умінь і навичок, а також здатності застосовувати набуті знання під час аналізу актуальних проблем міжнародної безпеки.

Поточний контроль здійснюється впродовж вивчення дисципліни з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу та досягнення визначених результатів навчання. Формами поточного контролю є усне опитування, обговорення проблемних питань, виконання практичних завдань, аналіз ситуацій і кейсів, участь у дискусіях, підготовка аналітичних матеріалів та презентацій.

Контроль результатів навчання на семінарських заняттях здійснюється шляхом оцінювання рівня підготовки здобувачів до обговорення визначених питань, повноти та аргументованості відповідей, уміння аналізувати наукові підходи, працювати з джерелами та формулювати обґрунтовані висновки.

Контроль результатів навчання на практичних заняттях проводиться шляхом оцінювання виконання індивідуальних і групових практичних завдань, аналізу конкретних ситуацій у сфері міжнародної безпеки, роботи з міжнародними документами, аналітичними матеріалами та іншими джерелами, а також здатності застосовувати теоретичні знання для розв’язання практичних завдань.

Контроль самостійної роботи здійснюється шляхом оцінювання виконаних завдань, аналітичних записок, презентацій, результатів опрацювання наукової літератури, міжнародних документів та інших рекомендованих джерел.

Самоконтроль використовується для самостійної перевірки здобувачами рівня засвоєння навчального матеріалу та досягнення результатів навчання. З цією метою

можуть застосовуватися тестові завдання, питання для самоперевірки, завдання для самооцінювання та рефлексивний аналіз результатів власної навчальної діяльності.

Підсумковий контроль здійснюється у формі **екзамену** та спрямований на комплексне оцінювання рівня досягнення результатів навчання за дисципліною. Екзамен передбачає перевірку теоретичних знань, уміння аналізувати сучасні безпекові процеси, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки та застосовувати набуті знання для вирішення проблемних і практично орієнтованих завдань. Нормативно екзамен є однією з форм семестрового контролю. Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні екзамену з навчальної дисципліни, складає 40 балів. Оцінка підсумкового контролю виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни та балів, набраних при складанні семестрового екзамену у вигляді 40 тестових завдань. Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100 балів.

9. Схема нарахування балів

T1, T2, ... T8 – теми навчальної дисципліни.

Поточний контроль, самостійна робота (денна форма навчання)											Екзамен	Сума
Розділ 1			Розділ 2			Розділ 3		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	-	-			
5	10	5	10	5	10	5	10	-	-	60	40	100

Поточний контроль, самостійна робота (заочна форма навчання)											Екзамен	Сума
Розділ 1			Розділ 2			Розділ 3		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	-	-			
5	10	5	10	5	10	5	10	-	-	60	40	100

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

Семінарське заняття – до 5 балів

5 балів – здобувач демонструє ґрунтовне знання навчального матеріалу, дає повну, логічну та аргументовану відповідь, правильно використовує понятійно-категоріальний апарат дисципліни, спирається на наукові та офіційні джерела, бере активну участь в обговоренні, аргументує власну позицію та формулює обґрунтовані висновки.

4 бали – здобувач правильно та послідовно розкриває питання, демонструє належний рівень знань, однак допускає окремі неточності або недостатньо повно обґрунтовує окремі положення; відповідає на додаткові запитання.

3 бали – здобувач володіє основним навчальним матеріалом, але відповідь є неповною або недостатньо аргументованою, містить окремі помилки; має труднощі під час встановлення взаємозв'язків між окремими проблемами дисципліни.

2 бали – здобувач демонструє фрагментарні знання, допускає суттєві неточності, не може повністю розкрити питання та потребує допомоги викладача.

1 бал – здобувач демонструє мінімальний рівень засвоєння матеріалу, відповідь містить суттєві помилки та є непослідовною.

0 балів – відповідь відсутня або здобувач не продемонстрував результатів, які можуть бути оцінені.

Практичне заняття – до 10 балів

10 балів – завдання виконано повністю та правильно; здобувач демонструє глибоке розуміння проблеми, самостійно застосовує теоретичні положення до аналізу конкретної ситуації, використовує релевантні джерела, встановлює причинно-наслідкові зв'язки, аргументує запропоновані рішення та формулює обґрунтовані висновки.

8–9 балів – завдання виконано правильно та переважно повно; здобувач демонструє здатність застосовувати теоретичні знання на практиці, допускаючи незначні неточності або недостатньо повно обґрунтовуючи окремі положення.

6–7 балів – основне завдання виконано; здобувач правильно визначає проблему та застосовує окремі теоретичні положення, проте аналіз є недостатньо повним, а аргументація або висновки потребують доопрацювання.

4–5 балів – завдання виконано частково; здобувач розуміє основну проблему, але має труднощі із застосуванням теоретичного матеріалу, аналізом ситуації та обґрунтуванням результатів.

2–3 бали – завдання виконано фрагментарно, допущено суттєві помилки; здобувач демонструє недостатнє розуміння способів застосування теоретичних положень до практичної ситуації.

1 бал – виконано лише окремі елементи завдання.

0 балів – завдання не виконано.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Робота над аналітичними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміння грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	10
	виставляється здобувачу вищої освіти, який продемонстрував належне знання навчального матеріалу та здатність застосовувати його при виконанні практичних завдань, але припустився окремих несуттєвих помилок або неточностей.	6-9
	Здобувач вищої освіти демонструє слабкі знання навчального матеріалу, фахової літератури навіть на рівні аналогічного відтворення, припускається суттєвих помилок	1-5
Оцінювання участі у дискусіях при обговоренні доповідей на семінарських заняттях	виставляється здобувачу вищої освіти, який бере активну участь у дискусії, демонструє ґрунтовне розуміння проблематики доповіді, висловлює аргументовані судження, ставить змістовні запитання та використовує відповідну фахову термінологію.	5
	виставляється здобувачу вищої освіти, який бере участь у дискусії епізодично; судження та запитання лише частково відповідають темі доповіді проте недостатньо аргументовані, а запитання потребують уточнення або додаткового обґрунтування.	3
Підсумковий контроль (тест)	Здобувач правильно відповів на всі тестові питання.	40
	Здобувач правильно відповів на не менш ніж 75 % тестових питань.	30–39
	Здобувач правильно відповів на не менш ніж 50 % тестових питань.	20–29
	Здобувач правильно відповів на не менш ніж 25 % тестових питань.	10–19
	Здобувач правильно відповів на менш ніж 25 % тестових питань.	1–9
	Здобувач не відповів на жодне з тестових питань.	0

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену, якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних, семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації

програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недеклароване використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Зарахування результатів неформальної освіти

Результати навчання, здобуті в межах неформальної освіти, можуть бути зараховані під час вивчення дисципліни за умови їх відповідності змісту та результатам навчання дисципліни.

Для зарахування результатів неформальної освіти здобувач подає документ, що підтверджує успішне завершення відповідного освітнього курсу, тренінгу або програми, із зазначенням його назви, тривалості та результатів навчання.

Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється за погодженням із науково-педагогічним працівником відповідно до встановлених у закладі вищої освіти процедур та критеріїв.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
0-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література:

1. Бартовщук К. О. Особливості становлення та розвитку відносин між Україною та НАТО. *Doctoral dissertation*. Харків. 2024. 145 с.
2. Бодунова О. М. Історико-правові аспекти виникнення злочинності у сфері інформаційних технологій. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 1. С. 441–445.
3. Буряченко О.В. Криза міжнародної безпеки: еволюція НАТО в умовах російсько-української війни . *Politicus*. 2024. № 4. С. 131–136. URL: <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-4.19> (дата звернення: 25.08.2026).
4. Валерій Щ. Нормативно-правове забезпечення співробітництва України та НАТО в сучасних умовах. *Публічне урядування* 1(34), Одеса. 2023.91 с.
5. Вінникова Н. Державні стратегії розвитку та впровадження штучного інтелекту. Науковий журнал «Регіональні студії». 2022. № 28. С. 51-57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2022.28.9>
6. Вінникова Н., Пересипкіна І. Зовнішньополітичні пріоритети Європейського Союзу після політичного перезавантаження 2024 року. *Регіональні студії*. 2025. № 40. С. 106-111. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2025.40.18>
7. Вусик Г. Л., Лікарчук Д. С. Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку. 2024. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13464975>.
8. Гібридні загрози та комплексна безпека: навчальний посібник. Укл. Карпенко О.О., Осипова Є.Л. Київ : ТОВ «ТРОПЕА», 2024. 76 с. DOI: <https://doi.org/10.32703/978-617-8268-30-5>
9. Гончарук О. В. Трансформація цілей покарання в умовах воєнного стану: баланс державної безпеки та прав людини. *ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НОРМАТИВНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА*. 2026. С. 47–49. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-632-7-11> (дата звернення: 25.08.2026).

- 10.Горобець Н. С. Військова допомога Україні в умовах трансформації колективної системи безпеки. *«ЗАКАРПАТСЬКІ ПРАВОВІ ЧИТАННЯ. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ІНСТИТУЦІЙНА СПРОМОЖНІСТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТИ»*. 2024. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-377-7-3> (дата звернення: 25.08.2026).
- 11.Гусєв Ю. Виклики світовому порядку та справедливий мир для України. *Укрінформ - актуальні новини України та світу*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/4102201-vikliki-svitovomu-poradku-ta-spravedlivij-mir-dla-ukraini.html> (дата звернення: 25.08.2026).
- 12.Дачковський А. В. РОЛЬ КІБЕРБЕЗПЕКИ У ЗМІЦНЕННІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ. *Наука в умовах глобальної трансформації суспільства*. 2026. URL: <https://doi.org/10.32839/conf.2026-07-5> (дата звернення: 25.08.2026).
- 13.Денісенко В. А. МОДИФІКАЦІЯ КЛЮЧОВИХ ЗАВДАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ. *ВОСЬМІ ТАВРІЙСЬКІ ЮРИДИЧНІ НАУКОВІ ЧИТАННЯ*. 2023. С. 346–349. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-318-0-94> (дата звернення: 25.08.2026).
- 14.Денісенко В. А. ЩОДО ПРОБЛЕМАТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ. *«ЮРИДИЧНІ НАУКИ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»*. 2023. С. 442–446. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-126> (дата звернення: 25.08.2026).
- 15.Дубіна Є. Е. Інституційна стійкість правової системи України в умовах криз. *ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НОРМАТИВНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА*. 2026. С. 70–72. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-632-7-17> (дата звернення: 25.08.2026).

16. ЕНЕРГЕТИЧНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД ДО 2035 РОКУ / Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів від 18 серпня 2017 р. № 605-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/605-2017-%D1%80#Text> (дата звернення: 25.08.2026).
17. Єремєєва І. А. Теорія міжнародних відносин : підручник. Дніпро: ДДУВС, 2023. 140 с.
18. Зовнішня політика держав в умовах глобальної геополітичної нестабільності: матеріали Всеукраїнської наукової онлайн-конференції (м. Київ, 14 березня 2025 року) / ред. кол. Батрименко О.В., Руденко С.В., [та ін.]. Київ: ВАДЕКС, 2025. 93 с.
19. Івасечко О., Швед А. ПОЛІТИКА ЯДЕРНОГО СТРИМУВАННЯ НАТО В КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ. *Humanitarian Vision*. 2026. Vol. 12, no. 1. P. 7–13. URL: <https://doi.org/10.23939/shv2026.01.007> (date of access: 25.08.2026).
20. Інформаційна війна, інформаційно-психологічні операції, пропаганда чи дезінформування на війні?. *LexInform: Правові та юридичні новини, юридична практика, коментарі*. URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/informatsijna-vijna-informatsijno-psychologichni-operatsiyi-propaganda-chy-dezinformuvannya-na-vijni/> (дата звернення: 25.08.2026).
21. Калинюк С. С. Правові аспекти сучасної системи міжнародної безпеки та її гарантій. *ЗАКАРПАТСЬКІ ПРАВОВІ ЧИТАННЯ. ПРАВО ЯК ІНСТРУМЕНТ СТІЙКОСТІ ТА РОЗВИТКУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ. ЧАСТИНА I*. 2023. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-298-5-7> (дата звернення: 25.08.2026).
22. Карпенко О. Європейський досвід протидії гібридним загрозам для економічного відродження України. *Міжнародна економічна політика*. 2024. №

41. С. 176–186. URL: <https://doi.org/10.33111/iep.2024.41.12>(дата звернення: 25.08.2026).
23. Когут-Ференс О. І. Глобальні аспекти регулювання та функціонування світового енергетичного ринку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія міжнародні економічні відносини та світове господарство. Випуск 43.2022. С. 66-70. Режим доступу: <http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/index.php/43-2022>
24. Когут-Ференс О. І. Розвиток світового ринку енергетики: трансформаційний дискурс/ Монографія/ Івано-Франківськ – 2023. 231с.
25. Когут-Ференс О.І. СВІТОВИЙ РИНОК ЕНЕРГЕТИКИ: СУЧАСНИЙ СТАН. «Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка». Випуск 13, 2022. С. 30-27. Режим доступу: <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/262>
26. Кубаєнко А. В. Інтернаціоналізація підготовки фахівців сектора безпеки в умовах цифрової трансформації. *Innovation and Internationalisation in Higher Education : proceedings of the British-Ukrainian Conference (London, 16 October 2025) = Інновації та інтернаціоналізація у вищій освіті : матеріали британсько-української конференції (Лондон, 16 жовт. 2025 р.).* 2025. С. 435–438. URL: <https://doi.org/10.32837/11300.32001> (дата звернення: 25.08.2026).
27. Лікарчук Н.В. Лікарчук Д.С. міжнародно-політичний аналіз. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти, (9), 157–171. doi: <https://doi.org/10.31866/2616-745X.9.2022.265457>
28. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Теорія міжнародних відносин : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2022. 176 с.
29. Луценко Ю. В. СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНОГО НЕСПОКОЮ. *Формування міжнародних економічних відносин в умовах дестабілізації міжнародної*

- системи*. 2025. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-478-1-41> (дата звернення: 25.08.2026).
30. Міжнародна та регіональна безпека : навч. посіб. / О. Потехін [та ін.]. Ужгород : Говерла, 2024. 311 с.
31. Міжнародні відносини: навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти / Оборський Г. О., Чістякова І. М., Воробйова Г. В. Київ, 2023. 178 с.
32. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння до глобального суперництва. Матеріали міжнародної наукової конференції (Львів, 4 грудня 2025 р.) / Упорядники: Мальський М. З., Кучик О. С., Вовк Р. В., Кут М. О. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2025. – 336с.
33. Олійник О. В., Соснін О. В., Шиманський Л. Є. Політико-правові аспекти формування інформаційного суспільства. *Держава і право: Збірник наукових праць*. 2022. № 13. С. 534 – 541.
34. Прозоров Ю. В. ІНСТИТУЦІЙНА ВЗАЄМОДІЯ МЕТА-ВСЕСВІТУ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ЦИФРОВОМУ ГІБРИДНОМУ ПРОСТОРИ-ЧАСІ. *Формування міжнародних економічних відносин в умовах дестабілізації міжнародної системи*. 2025. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-478-1-19> (дата звернення: 25.08.2026).
35. Пугач А. М., Пугач В. А. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИРУ ТА БЕЗПЕКИ. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*. 2024. № 5. С. 156–160. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.5.156> (дата звернення: 25.08.2026).
36. Сич І., Пархомов С., Кошельник О. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ. URL: <https://dspace.nadpsu.edu.ua/handle/123456789/3780>.

37. Сіленко А. О. ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА ВІЙНА ЯК ФАКТОР ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ. *Ментальне здоров'я*. 2024. № 1. С. 71–78. URL: <https://doi.org/10.32782/3041-2005/2024-1-11> (дата звернення: 25.08.2026).
38. Таран Є. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ. *Національні інтереси України*. 2025. № 6(11). URL: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6\(11\)-1033-1043](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-6(11)-1033-1043) (дата звернення: 25.08.2026).
39. Теорія міжнародних відносин : підручник / за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2022. 472 с.
40. Туниця Т. Ю., Когут-Ференс О. І. Перспективи інтеграції енергетичної системи України в європейську енергосистему // Міжнародний науковий журнал “Інтернаука”. Серія: “Економічні науки”. – 2024. – №3. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-3-9764>
41. Турбулентність глобальних геополітичних процесів і проблеми національної безпеки : монографія / О. М. Кириленко, М. А. Козловець, Г. Л. Рябцев та ін. Харків : Право, 2025. 306 с.
42. Фальчевська І. В. Психоемоційна вразливість користувачів як фактор ефективності онлайн-маніпуляцій: шляхи підвищення інформаційної стійкості. *Сталий розвиток правоохоронної системи та публічної безпеки в умовах глобальних трансформацій*. 2026. С. 80–84. URL: <https://doi.org/10.71404/csr.2026.14> (дата звернення: 25.08.2026).
43. Федуняк С. Вплив російсько-української війни на діяльність провідних інститутів безпеки в контексті формування нової моделі міжнародних відносин. Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент. 2022. No. 11. Р. 131–140. URL: <https://doi.org/10.31861/mediaforum.2022.11.131-140>.
44. Фрунзе Д. Роль НАТО у протидії тероризму. *Doctoral dissertation*. Київ. 2024. 62 с.

45. Adarkwah G.K., Benito G.R. Dealing with high-risk environments: Institutional-based tools to reduce political risk costs. *Journal of International Management*. 2023. № 29(4). P. 101033.
46. Götz E., Henningsen T. B. Beyond confrontation: A typology of proxy wars between rival powers. *Cooperation and Conflict*. 2026. URL: <https://doi.org/10.1177/00108367261419291> (date of access: 25.08.2026).
47. Oberleitner G. Research Handbook on International Law and Human Security. Elgar Publishing Limited, Edward, 2022.
48. The near-term impact of AI on the cyber threat. *National Cyber Security Centre*. URL: <https://www.ncsc.gov.uk/report/impact-of-ai-on-cyber-threat> (date of access: 25.08.2026).
49. Vinnykova N. Democracy-Security Interplay: Resilience and Fragility in a Turbulent World. *Regional Studies*. 2026. Issue 44. P. 133-138. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2026.44.21>

Допоміжна література:

1. Андрій Сибіга окреслив три ключових пріоритети роботи МЗС під час перепризначення у Верховній Раді. *Міністерство закордонних справ України*. URL: <https://mfa.gov.ua/news/andrij-sibiga-okresliv-tri-klyuchovih-prioriteti-roboti-mzs-p-id-chas-perepriznachennya-u-verhovnij-radi>.
2. Головна. *Центр міжнародної безпеки та партнерства*. URL: <https://www.ispc.org.ua/> (дата звернення: 25.08.2026).
3. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України. (2024, December 18). URL: <https://cip.gov.ua/ua> (дата звернення: 21.11.2023).
4. Запорізька АЕС: захоплення окупантами, ядерний тероризм. (2022, 3 березня). URL:

<https://mvs.gov.ua/news/zaporizka-aes-zaxoplennia-okupantami-iadernii-terorizm>
(дата звернення: 12.09.2024).

5. Інформаційно-психологічна війна: Україна її точно не програє. *Укрінформ - актуальні новини України та світу*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3494447-informacijnopsihologicna-vijna-ukraina-ii-tosno-ne-prograe.html>(дата звернення: 25.08.2026).
6. Історична правда. Сучасна позиційна війна та як у ній перемогти. *Історична правда*. URL: <https://www.istpravda.com.ua/columns/2023/11/2/163310/>(дата звернення: 25.08.2026).
7. Коли рішення ухвалює ШІ: експерт про нові моральні та правові виклики сучасної війни. *АрміяInform | Інформаційне агентство*. URL: <https://armyinform.com.ua/2026/08/20/koly-rishennya-uhvalyuye-shi-ekspert-pro-novi-moralni-ta-pravovi-vyklyky-suchasnoyi-vijny/>(дата звернення: 20.08.2026).
8. Коцюбинський П. ПІСО: розшифровка, як розпізнати та протидіяти російській пропаганді. *UA.NEWS*. URL: <https://ua.news/ua/ukraine/ipso-shcho-potribno-znati-pro-informatsiino-psikhologichni-operatsiyi>(дата звернення: 25.08.2026).
9. Маніпулювання інформацією та соціальним настроєм як технологія та інструментарій латентної інформаційної війни. *Сідкон – менеджмент безпеки, аналітика, конкурентна розвідка*. URL: <https://sidcon.com.ua/tpost/nknn6ilun1-manpulyuvannya-nformatsyu-ta-sotsalnim-n>(дата звернення: 25.08.2026).
10. Міжнародні економічні відносини та світова політика. Частина 1: Навчальний посібник / Лютак О.М., Баула О.В., Галазюк Н.М., Зелінська О.М., Корольчук Л.В., Кравчук П.Я., Урбан О.А., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2022. 324 с.
11. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/> (дата звернення: 21.11.2023).

12. Нова архітектура безпеки – Україна перебудовує європейську оборону. *PolskieRadio.pl*. URL: <https://www.polskieradio.pl/398/7857/artukul/3720878,нова-архітектура-безпеки--україна-перебудовує-європейську-оборону>(дата звернення: 25.08.2026).
13. Про боротьбу з тероризмом, Закон України № 638-IV (2023) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text> (дата звернення: 18.09.2023).
14. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України, Закон України № 3475-IV. (2024) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3475-15#Text> (дата звернення: 18.02.2024).
15. Про державну таємницю, Закон України № 3855-XII (2024) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text> (дата звернення: 23.10.2023).
16. Про доступ до публічної інформації, Закон України № 2939-VI (2023) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 05.10.2023).
17. Про електронні документи та електронний документообіг, Закон України № 851-IV (2024) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 14.02.2024).
18. Про електронні комунікації, Закон України № 1089-IX (2024) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text> (дата звернення: 17.10.2023).
19. Про затвердження Загальних вимог до кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури, Постанова Кабінету Міністрів України № 518 (2022) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/518-2019-п#Text> (дата звернення: 03.03.2024).
20. Про затвердження Порядку проведення огляду стану кіберзахисту критичної інформаційної інфраструктури, державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, Постанова Кабінету Міністрів України № 1176. (2020) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1176-2020-п#Text> (дата звернення: 11.03.2024).
21. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах, Закон України № 80/94-ВР (2024) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр#Text> (дата звернення: 19.10.2023).

22. Про захист персональних даних, Закон України № 2297-VI (2024) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення: 31.10.2023).
23. Про інформацію, Закон України № 2657-XII (2024) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 03.10.2023).
24. Про критичну інфраструктуру, Закон України № 1882-IX. (2024) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text> (дата звернення: 12.10.2024).
25. Про Національну програму інформатизації, Закон України № 2807-IX. (2022) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text> (дата звернення: 30.05.2024).
26. Про оборону України, Закон України № 1932-XII (2024) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text> (дата звернення: 02.09.2024).
27. Про правовий режим воєнного стану, Закон України № 389-VIII (2024) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 28.02.2024).
28. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року "Про Стратегію воєнної безпеки України", Указ Президента України №121/2021 (2021) (Україна). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text> (дата звернення: 16.09.2023).
29. Рада національної безпеки і оборони України. Рада Національної Безпеки Оборони України. URL: <https://www.rnbo.gov.ua/> (дата звернення: 21.11.2023). 257235. Головна сторінка : Служба безпеки України. SSU. URL: <https://ssu.gov.ua/> (дата звернення: 21.11.2023).
30. Традиційні інструменти пропаганди. Тактики російської пропаганди в Україні. *Чатові* *онлайн.* URL: <https://chatovi.online/articles/Traditsiini%20instrumenti%20propagandi.%20Taktiki%20rosiis'koyi%20propagandi%20v%20Ukrayini> (дата звернення: 25.08.2026).
31. Україна стала епіцентром нової архітектури безпеки Європи – Валерій Залужний - ХМ-ІНСАЙД. *ХМ-ІНСАЙД.* URL:

<https://www.xm-inside.com/news/ukrayina-stala-epiczentrom-novoyi-arhitektury-bezpeky-uevropy-valerij-zaluzhnyj/>(дата звернення: 25.08.2026).

32. Україна та Молдова провели Третю Чорноморську безпекову конференцію Міжнародної Кримської платформи. *Міністерство закордонних справ України*. URL:<https://mfa.gov.ua/news/ukrayina-ta-moldova-proveli-tretyu-chornomorsku-bezpekovu-konferenciyu-mizhnarodnoyi-krimskoyi-platformi> (дата звернення: 22.08.2026).
33. CERT-UA. cert.gov.ua. URL: <https://cert.gov.ua/> (date of access: 21.11.2023).
34. European Commission, official website. *European Commission*. URL: https://commission.europa.eu/index_en(date of access: 25.08.2026).
35. Global Cybersecurity Index. *ITU*. URL: <https://www.itu.int/en/ITU-D/Cybersecurity/pages/global-cybersecurity-index.aspx>(date of access: 25.08.2026).
36. Maj Juan J. Quiroz. The Escalating Stakes of Proxy Wars. *Home Logo: Army University Press*. URL: <https://www.armyupress.army.mil/Journals/Military-Review/English-Edition-Archives/November-December-2025/Proxy-Wars/>.
37. NIS Directive and national CSIRTs. *ENISA*. December 3, 2024. URL: <https://www.enisa.europa.eu/publications/nis-directive-and-national-csirts> (date of access: 27.12.2024).
38. Organization for Security and Co-operation in Europe. *Organization for Security and Co-operation in Europe*. URL: <https://www.osce.org>(date of access: 25.08.2026).
39. Overview. *IAEA*. URL: <https://www.iaea.org/about/overview>.
40. Seven “Hot Wars” During the Cold War | CFR Education. *Council on Foreign Relations*. URL: <https://www.cfr.org/education/learn/reading/cold-war-conflicts>(date of access: 25.08.2026).
41. SSU. Антитерористичний центр при СБУ. URL:<https://ssu.gov.ua/antyterorystychnyi-tsentr-pry-ssu> (дата звернення: 23.01.2024).

42. The United Nations. <https://www.un.org/en/about-us>. URL: <https://www.un.org/en/about-us>.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. Centre for International Security and Cooperation. URL: <http://cisac.stanford.edu>
2. Centre for Strategic and International Studies. URL: <http://csis.org>
3. Foreign Affairs. URL: <http://www.foreignaffairs.com>
4. Journal of International Affairs. URL: <http://jia.sipa.columbia.edu>
5. Journal of Public and International Affairs. URL: <http://www.princeton.edu/jpia>
6. OECD AI Laboratory. URL: <https://oecd.ai>
7. The Economist – аналітичне видання. URL: <https://www.economist.com>
8. The Global AI Index. URL: <https://www.tortoisemedia.com/intelligence/global-ai/>
9. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах продовження дії обставин непереборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора/проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі. Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Сучасні виклики міжнародній безпеці» <https://moodle.karazin.ua/user/view.php?id=151479&course=18649>.